सामग्री निर्माण प्रक्रिया र ग्राफिक डिजाइन

उद्धेश्य:

- सहभागीहरूलाई ग्राफिक डिजाईनको आधारभूत सिद्धान्तहरूसँग परिचित गराउने
- सहभागीहरूलाई इन्टरनेटमै डिजाईन गर्न मिलने वेबसाइट, क्यानभा (Canva) सँग परिचित गराउने
- सहभागीहरूलाई पाठ योजनाहरू तयार पार्ने प्रक्रियाको अनुभव दिने

वर्कसप पूर्व गर्नुपर्ने कामहरू:

- मिरो बोर्ड (Miro Board) तयार पार्नुहोस्
  नोट: कार्यशालामा *Miro* को उपयोग गर्नको लागी सहजकर्ताले माथी लिंक गरिएको बोर्ड जस्तै एउटा बोर्ड बनाउनु आवश्यक छ। यो भिडियोले कार्यशालाहरुको लागी *Miro* को उपयोग गर्न सिकाउँछ।

- प्रस्तुत गर्ने स्लाईड खोल्नुहोस्

- क्रियाकलाप गराउँदा प्रयोग गर्नका लागि निम्न कार्यपत्रहरू ठिक पारेर राख्नुहोस्
  - डिजाईन बारे रमाइलो कृयाकलाप
  - मैले सोच्ने गर्थें . . . र म अब सोच्छु . . .

- क्यानभामा सामुहिक कार्यका लागि खाली बोर्डहरू बनाउनुहोस्। कसरी डिजाइनमा सहकार्यका लागी क्यानभाको उपयोग गर्न सकिन्छ भनेर जान्नका लागी यो भिडियो हेर्नुहोस्।

सहजकर्ताका लागी नोट:

- यदि तपाई मिरो जस्तै हवाइटबोर्ड टूल प्रयोग गर्दै हुनुहुन्छ भने सुनिश्चित गर्नुहोस् कि सहभागीहरु यस साधनसंग परिचित छन। तपाइँ कार्यशाला को शुरुवातमा मिरो सँग परिचय गराउन एक छोटो २०-३० मिनेटको सत्र गर्न सक्नुहुन्छ, र त्यस पछी कार्यशाला को प्रवाहसंग अघि बढ्न सक्नुहुन्छ।
- भौतिक कार्यशालामा व्हाइटबोर्ड एप्लिकेसनको उपयोग गर्न सम्भव छैन भने तपाइँ स्टिकी नोट्स र न्यूजप्रिन्ट कागजको प्रयोग गरी सबै काम भौतिक रूपमै गर्न पनि सक्नु हुन्छ।
- यो कार्यशाला संचालन गर्न सहजकर्तासँग निश्चित स्तरको सिकाई सम्बन्धित सामग्रीको ज्ञान हुन आवश्यक पर्दछ। कृपया कुनै पनि अपरिचित विषयवस्तु भेट्नु भएमा, त्यस सम्बन्धि जानकारीको लागी यस डिजिटल टुलकिटको "***theme 2: Creating Digital Contents***"मा हेर्नुहोस्।

प्रयोग हुने प्रविधिहरू

- मिरो (Miro)

कार्यतालिकाः

विषय	उद्देश्य	विवरण
एनर्जाइजर १० /१० मिनेट	सहभागीहरूलाई डिजाइनको बारेमा आलोचनात्मक रुपमा सोच्न लगाउने सहभागीहरूलाई डिजाइनका तत्वहरूको(Elements of Design) बारेमा जिज्ञासु बनाउने सहभागीहरूलाई एकअर्कासँग खुलेर कुराकानी गराउने	आफ्नो परिचय दिनुहोस् तथा कार्यशालाको बारेमा जानकारी दिनुहोस्। कार्यशाला रमाईलोसँग सुरु गर्न ग्राफिक डिजाइनसित सम्बन्धित **Energizer** गर्नुहोस् । कार्यशालामा धेरै सामूहिक कामहरू गरिने भएकाले सहभागीहरूलाई चारदेखि पाँच जनाको समूहमा विभाजन गर्नुहोस्। आफ्नो स्क्रिन शेयर गरी सहभागीहरूलाई उनीहरूले काम गर्ने मिरो फ्रेम देखाउनुहोस् । सम्बन्धित लिंक साझा गर्नुहोस् र समूहमा यो क्रियाकलाप गर्न १० मिनेट समय दिईएको कुरा जानकारी गराउनुहोस् । संचालकको लागी नोट: यो क्रियाकलापको बारेमा अझै जान्नको लागि यस कार्यपत्रमा हेर्नुहोस् । सहभागीहरूले काम सकिसकेपछि तपाईँको स्क्रिनमा आफ्नो मीरो फ्रेम देखाउनुहोस् र सहभागीहरूको प्रतिक्रिया लिनुहोस्। बुझ्न नसकिने खाले वा रमाइला प्रतिक्रियाहरू छन् भने, सम्बन्धित समूहलाई अन-म्यूट गरी ती प्रतिक्रिया विस्तृतमा भन्न लगाउनुहोस्।
ग्राफिक डिजाईनका तत्वहरू १५ /२५ मिनेट	सहभागीहरूलाई डिजाइनका तत्वहरूको बारेमा सचेत गराउने	संचालक - "तपाईँले भर्खर केहि नमूना डिजाइनहरू विश्लेषण गर्नुभयो र राम्रो डिजाइनको केही महत्त्वपूर्ण पक्षहरू देख्नुभयो। अब डिजाइनका आधारभूत सिद्धान्तहरूलाई नियालेर हेरौँ। " प्रस्तुत स्लाइडमा डिजाइनका आधारभूत पक्षहरू समावेश गरिएका छन्। ती डिजाइनका सिद्धान्तहरूको बारेमा संक्षेपमा भन्नुहोस्: • रंग (Color) • दृश्य वजनको सन्तुलन (Balancing Visual Weight) • फन्ट (Font) • क्रम (Hierarchy) कार्यशालामा संवाद होस् भन्नका लागि सहभागीहरूलाई नमूना डिजाइनहरूका बारे उनीहरूको विचार सोध्नुहोस्, र माथीका चारवटा सिद्धान्तहरूका आधारमा विचारहरू प्रस्तुत गर्न लगाउनुहोस् । यो क्रियाकलापमा समय र सहभागीताको बिचमा सन्तुलन आवश्यक भएकाले माथिका चार बिषय मध्ये प्रत्येकलाई ३ देखी ४ मिनेट भन्दा धेरै समय नदिनुहोस् । संचालकको लागी नोट: यस विषयमा थप जान्नको लागि यी सन्दर्भ सामग्रीहरू हेर्नुहोस्।

योजना १०/३५ मिनेट	सहभागीहरूको डिजाइनका लागि योजनाहरू तयार गराउने तयार भएका योजनाहरूबाट काम गर्नका लागि केही योजनाहरू चयन गराउने	तपाइँको स्क्रिनमा अब सहभागीहरूले काम गर्ने मिरो बोर्ड खोलेर देखाउनुहोस्। 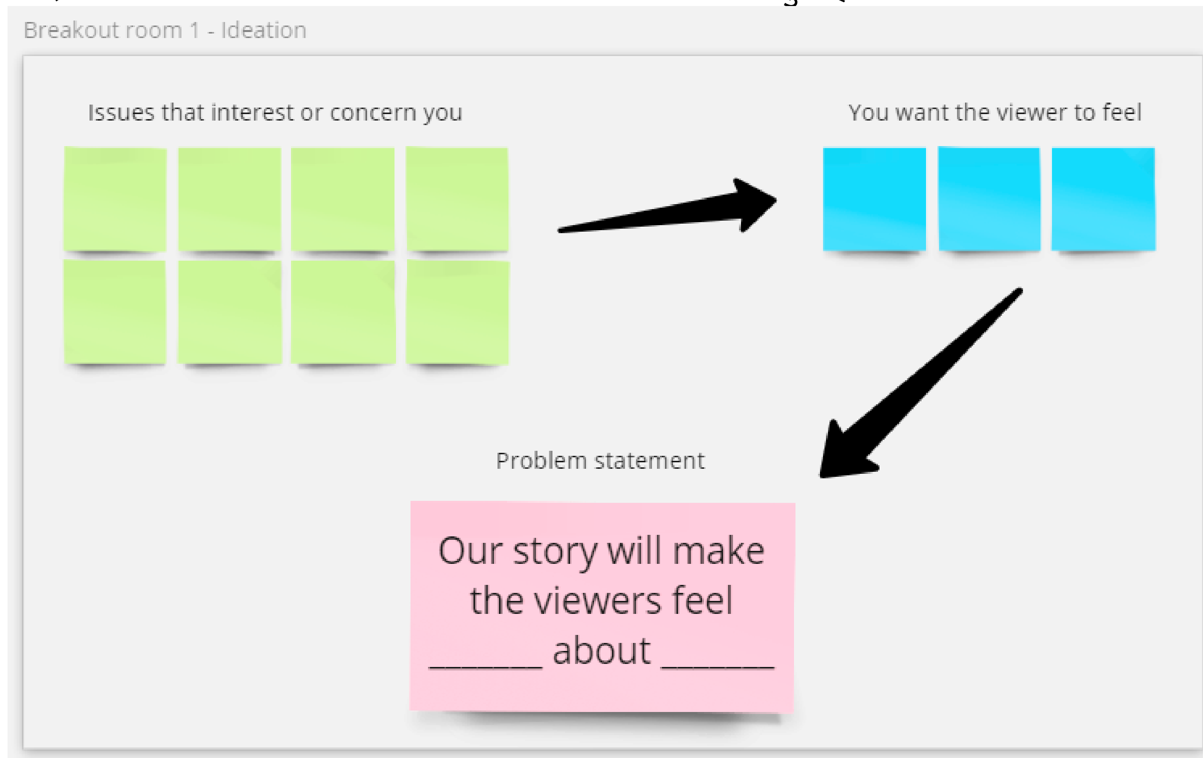 स्क्रिन शेयर गर्नुहोस् र अब गर्ने क्रियाकलाप माथि चित्रमा देखाइए जसरि व्याख्या गर्नुहोस्। • एरोले गर्नु पर्ने कामहरूको क्रमलाई संकेत गर्दछ। • पहिला सहभागीहरूले उनीहरूको रूचीको विषयहरू सोच्छन्। • अनि, डिजाईन मार्फत आफ्ना दर्शकहरूमा कस्तो भावनाहरू र विचारहरू जगाउन चाहन्छन् भनेर उनीहरूले निर्णय गर्छन्। • अब यी दुई वटा कुराहरू मिलाएर, उनीहरूले अन्तिम नोटमा आफूले छानेको समस्याको वर्णन गर्नेछन्। सम्बन्धित लिंक साझा गर्नुहोस्। यस क्रियाकलापका लागि सहभागीहरूसँग ७ मिनेट मात्र भएकाले आफ्ना विचारहरूका बारे धेरै आलोचनात्मक नभई स्वतन्त्र रूपमा सोच्न आग्रह गर्नुहोस्। सहभागीहरूको काम सकिसकेपछि उनीहरूलाई आफ्नो स्क्रिन शेयर गर्नु लगाउनुहोस् र अरू समुहको कामलाई

		हेर्न २ मिनेट समय दिनुहोस्। तपाइँले त्यसो गर्दा सहभागीहरूको प्रस्तुतिका बारे आफ्नो टिप्पणी पनि दिनुहोस्।
क्यान्भाको अध्ययन १५ /५० मिनेट	सहभागीहरूलाई क्यान्भाको आधारभूत उपकरणहरू सिकाउने	सहभागीहरूलाई क्यान्भाको बारेमा जानकारी दिनुहोस्। आफ्नो स्क्रिन शेयर गरी, उनीहरूलाई क्यान्भाको विभिन्न विशेषताहरू देखाउनुहोस्। क्यान्भाको लिंक साझा गर्नुहोस्। निम्न फिचरहरूमा ध्यान दिनुहोस्: ● डिजाईनमा टेक्स्ट (text) र एलिमेन्ट्स (elements) हरू हाल्ने ● टेक्स्ट र एलिमेन्ट्सहरूको रंग, रूप र आकार परिवर्तन गर्ने ● डिजाईनका धेरै भागहरू एकसाथ चयन गर्ने र तिनीहरूलाई पङ्तिवद्ध गर्ने ● वस्तुहरू तान्दै सार्ने प्रत्येक कामको प्रदर्शन पछि, सहभागीहरूलाई प्रयोग गरेर हेर्न एक मिनेट समय दिनुहोस्। अन्त्यमा, कुनै विशेषता वा फिचर दोहोर्याएर देखाउनुपर्छ कि भनेर सोध्नुहोस् र संक्षिप्त रुपमा तिनको व्याख्या गर्नुहोस् । यस कार्यशालाका प्रायः सहभागीहरूका लागि क्यान्भा नयाँ भएकाले कार्यशाला सरल राख्न चाहेको कुरा, सहभागीहरूले आफ्नो डिजाईन सुरु गर्नु अघि नै उनीहरूलाई सूचित गर्नुहोस् । त्यसैले सहभागीहरूलाई निम्न वस्तुहरू मात्र प्रयोग गर्न अनुरोध गर्नुहोस्: ● एलिमेन्ट्स मेनू अन्तर्गतका चित्रहरू (Graphics under element menu) ● टेक्स्ट टेम्पलेटहरू (Text templates) ● पृष्ठभूमिको रंग (Background Color) संचालकको लागी नोट: अझ बढि सिक्नको लागि यो भिडियो हेर्नुहोस्।
डिजानका नमुनाहरू १५ /६५ मिनेट	सहभागीहरूलाई क्यानभाका उपकरणहरू प्रयोग गरि डिजाइनका सिद्धान्तहरू लागू गर्न लगाउने सहभागीहरूलाई डिजाइन गर्नका लागि अनलाइन हुन सक्ने सहकार्यको अनुभव गराउने	सहभागीहरूले आवश्यक आधारभूत कुराहरू सिकिसकेकाले, अब उनीहरूलाई आफ्ना डिजाइनहरूमा काम गर्न लगाउनुहोस् । प्रत्येक समूहलाई सामुहिक कार्यका लागि एक-एक वटा क्यान्भा बोर्डको लिंक दिनुहोस्। उनिहरूले काम सुरु गर्नु अघि निम्न कुराहरूमा जोड दिनुहोस्: ● एउटै डिजाईनमा काम गर्दा आपसमा कार्य विभाजन गर्ने ● समुहका सदस्यहरूसँग निर्धक्क छलफल गर्ने ● काम गर्दा स्पष्ट हुन पहिले बनाएको योजना हेर्ने सहभागीहरूलाई यो क्रियाकलापको लागि १० मिनेटको समय दिनुहोस्।
प्रतिक्रिया	सहभागीहरूलाई डिजाइनहरूको विश्लेषण गर्न र प्रतिक्रिया दिन	सहभागीहरूलाई एकअर्काको डिजाईनमा प्रतिक्रिया दिनको लागि तयार गराउनुहोस् । प्रत्येक टोलीको काम प्रस्तुत गर्दै अन्य टोलीहरूलाई त्यस डिजाईनमा मनपरेको एक चीज र सुधार गर्न सकिने एक चीज उल्लेख गर्न

१०/७५ मिनेट	लगाउने सहभागीहरूलाई प्राप्त प्रतिक्रियाहरूको मूल्याङ्कन गर्न र त्यस अनुसार आफ्नो डिजाईन हेर-फेर गर्न लगाउने	लगाउनुहोस् । संचालकको लागी नोट: प्रतिक्रियाको महत्त्वलाई जोड दिनुहोस् ताकि सबै डिजाइनहरूले धेरै प्रतिक्रियाहरू प्राप्त गरून्। सामान्यतया सुरुका डिजाइनहरूले धेरै प्रतिक्रिया प्राप्त गर्दछन् र अन्तिमकाले केहि कम प्राप्त गर्दछ।
डिजाइनहरूको पुनर्विचार १०/८५ मिनेट	सहभागीहरूलाई प्रतिक्रियाको आधारमा आफ्नो डिजाइन सुधार गराउने	प्रतिक्रियाको आधारमा सहभागीहरूलाई उनीहरूको डिजाइनहरू संशोधन गर्न आग्रह गर्नुहोस्। सबै प्रतिक्रियाहरू स्वीकार गर्नु नपर्ने कुरामा जोड दिनुहोस्। कुनै प्रतिक्रिया मान्य छन् भने मात्र लागू गर्न र अन्य प्रतिक्रियालाई वेवास्ता गर्न सहभागीहरूलाई लगाउनुहोस्। उनीहरूलाई यो क्रियाकलापको लागि ८ मिनेट दिनुहोस्। यो क्रियाकलाप सकिसकेपछि प्रत्येक समूहलाई एक जना प्रतिनिधि छान्न लगाउनुहोस्, जसले आफ्नो समूहको काम सबै सामु प्रस्तुत गर्नेछन्। प्रस्तुति हुन्जेल समुहका अरू सदस्यले आफ्नो डिजाइनलाइ परिस्कृत गर्नेछन्।
प्रस्तुतिकरण र सिकाई उपलब्धि १०/९५ मिनेट	सहभागीहरूलाई आफ्नो अनुभव सबैसामु भन्न लगाउने सहभागीहरूलाई उनीहरूको सिकाई उपलव्धिहरू प्रस्तुत गराउने	आफ्नो स्क्रिन प्रस्तुत गर्नुहोस् र प्रत्येक समुहबाट एक सदस्यलाई उनीहरूको डिजाईन प्रस्तुत गर्न लगाउनुहोस्। प्रत्येक व्यक्तिले एक मिनेट भन्दा बढि समय नपाउने कुरा स्पष्ट रूपमा उल्लेख गर्नुहोस् । दिईएको समय सकिएमा सहभागीहरू लाई रोक्नुहोस्। TMPI स्लाइड प्रस्तुत गर्नुहोस् र सहभागीहरूलाई TMPI चक्रको प्रत्येक चरणलाई उनीहरूको डिजाईन प्रक्रियासँग तुलना गर्न अनुरोध गर्नुहोस्। सहभागीहरूको प्रतिक्रियालाई आधार बनाई TMPI चक्र कसरी कुनै पनि सिर्जनात्मक कार्यमा प्रयोग गर्न सकिन्छ, बताउनुहोस्। "पहिला म सोच्थेँ... अहिले म सोच्छु..." (I used to think... And I now think...**)** सोच्ने शैली प्रयोग गरेर सहभागीहरूको विचार लिनुहोस् र आजको सत्र समाप्त गर्नुहोस् सहभागीहरूलाई आफ्ना विचारहरू लेख्न र साथीहरूले के लेखेका छन् पढ्न २ मिनेट दिनुहोस्। संचालकको लागी नोट: यस क्रियाकलापको बारेमा विस्तृत रूपमा जान्नको लागि कार्यपत्र हेर्नुहोस्।